

Första världskrigets “utbrott”

Kritisk medieanalys: Skildringen av skotten i Sarajevo.

Populärhistoriska tidskrifter innehåller alltid många bilder. I den följande uppgiften kommer bilderna som används i de tyska historiska tidskrifterna [GEO-EPOCHE \(2004\)](#), [DAMALS \(2004\)](#) och [G/Geschichte \(2007\)](#) för att illustrera skotten i Sarajevo att kritiskt granska beskrivningar av händelsen.

Den huvudsakliga tyngdpunkten i de följande uppgifterna läggs på en kritisk analys av bilderna som bildkällor och utvecklingen av ett närmande av mediemedvetenhet och träning av mediekompetenser.

Uppgifter

1 Hur skildras “skotten i Sarajevo” (1)

a. Om du granskar bilderna på mordet i [GEO-EPOCHE \(2004\)](#) och jämför dessa med bilderna i [DAMALS \(2004\)](#) och [G/Geschichte \(2007\)](#) kommer du att märka att de använder samma bilder. Hur kan detta förklaras? Diskutera med din klasskamrat och spekulera.

b. Undersök bilder på mordet på Internet:

Europeana: http://www.europeana.eu/portal/usingeuropeana_search.html

Wiki commons: http://commons.wikimedia.org/wiki/Main_Page

Tips: Använd mordplatsen och året som sökord.

2 Skildringar av “skotten i Sarajevo” (2)

Läs respektive rubrik och försök att svara på följande frågor med hjälp av tidskriften [GEO-EPOCHE \(2004\)](#):

a. Vilken situation av mordet skildras enligt rubriken på [GEO-EPOCHE \(2004\)](#)?

b. Välj de bilder som avbildar själva mordet. Vilken teknik har använts för att framställa bilden? Fundera kring varför just denna teknik använts.

c. Jämför fotografiet av tronarvingen med tidningsteckningen i Geo-Epoche (s. 25-

26) och skriv ned vad som skiljer dem åt. Du kan dessutom jämföra dem med fotografiet som finns i den svenska tidskriften [Populär Historia \(2008\)](#) på sidan 27.

d. Försök att komma på skäl till varför tecknaren skildrar Franz Ferdinands hat på ett annat sätt fotografiet som visar honom på väg från stadshuset till sin bil. Tycker du att vi kan använda teckningen som en källa till mordet? Skriv ned vad du tycker!

Kritisk medieanalys: bildtexterna till fotografiet av “arresteringen av mördaren i Sarajevo”

3

En bild som är vanlig är fotografiet av “arresteringen av mördaren”. Nedan kommer vi att undersöka om presentationen av bilden i tidskrifterna är trovärdig eller ej.

a. Studera fotografiet i Geo-Epoche (2004), s. 27, noggrant och försök att föreställa dig vad du ser på fotografiet! Var även uppmärksam på vilken information som fotografiet inte kan ge dig. [1]

b. Jämför bildtexterna i de tyska tidskrifterna Geo-Epoche (2004), s. 27, och G/Geschichte (2007) med de i tidskrifterna [History Review \(2011\)](#), s. 15, och [BBC History Magazine \(2012\)](#), s. 20, samt den svenska tidskriften [Populär Historia \(2008\)](#), s. 26. Vad märker du?

c. Idag finns det bevis för att bilden skildrar en viss Ferdinand (Ferdo) Behr, en man som misstänktes ha samarbetat med Princip. Uppenbarligen hade den här mannen inget att göra med mordet. Ta en titt i din lärobok: hittar du bilden där? Vad säger bildtexten?

d. Varför tror du att bildtexten är felaktigt trots att människor känner till detta?

[1] Primärt eller naturligt subjekt enligt Panofskys bildanalys